

Robert C. Castel: Ukrajna kicsúszik a Nyugat kezéb?!

2025 szeptember 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A saját fejlesztés? stratégiai fegyverek új szintre emelik az orosz–ukrán háborút.

A geopolitikai elemz? munkája nagyban hasonlít a hírszerzési elemz? munkájához. Mindkét szakmában nagyon

fontos, hogy ne csak az „itt”-et és a „most”-ot elemezzük, hanem el?re kijelöljünk magunk számára olyan botlatózsínókat, amelyeket ha elérünk, akkor eleve eldöntjük, hogy reagálni fogunk rájuk. Ezeket nevezik a hírszerzési elemz?k világában hírszerzési csapdáknak vagy hírszerzési riasztásoknak. Én, mint civil geopolitikai elemz?, ezeket inkább botlatózsínór névvel szeretem emlegetni.

Amikor a napokban újra találkoztam az ukrán Flamingo cirkáló robotrepül?gép nevével, elhatároztam, hogy kijelölök magam el?tt egy hasonló botlatózsínórt, és ha még egyszer valami hasonlóba botlok bele, akkor alaposabban utána fogok nézni a dolgoknak. Nem telt el 24 óra, és már meg is jelent a következ? elemzés egy amerikai szaklapban az „ukrán KAB” siklóbombákról, amelyekkel Ukrajna az amerikai, illetve az orosz siklóbombák sikereit kívánja utánozni.

A kérdés, amit ezen a ponton feltettem magamnak, az volt: létezik-e egy olyan trend, amely arról szól, hogy Ukrajna egyre inkább önállósodik a hosszú hatótávolságú, stratégiai csapásmér? eszközök terén? És ha igen, mi ennek a fontossága, mi ennek a stratégiai következménye?

Ilyenkor, mielőtt nekiugrunk egy specifikus problémát feszegetni, érdemes feltenni először a kérdést: hol látunk hasonló jelenségeket a történelem folyamán, milyen történelmi mintázatokat vélünk felismerni, és mit lehet tanulni ezekből a korábbi esettanulmányokból?

Márpedig ilyen esettanulmányokból nincs hiány, és a belőlük kialakuló történelmi mintázat se okoz különösebb meglepetést senkinek. A gyengébb, rövid pórázon tartott proxy igyekszik függetleníteni magát a nagyhatalmi patrónusától, és önálló stratégiai csapásmér? képességekre tesz szert, amelyek aztán olyan fogkrémet képeznek, amit a nagyhatalmi patrónus már nem tud visszapréselni a tubusba. A klasszikus példák erre Izrael huncutabb fegyverprogramjai, amikről igen sokat cikkezik a nemzetközi sajtó, annak ellenére, hogy a zsidó állam ezeknek az eszközöknek a létét soha nem ismerte el. Ez a folyamat a 60-as évek elején érte el a kritikus fordulópontját, és Izrael a '67-es háború előestéjén lépte át a Rubicont.

Egy másik példa Pakisztán kitörése az atomhatalmi státus felé a 70-es, 80-as években, amikor Washington minden nyomásgyakorlása ellenére Pakisztán önállósította magát katonailag a stratégiai csapásmér? eszközök tekintetében, és ezzel politikailag is jelent?sen kib?vítette a mozgási szabadságát. Most akkor egy laikus fölteheti a kérdést: miért ragaszkodnak ezek a nagyhatalmi patrónusok ahhoz, hogy a kisebb fajsúlyú szövetségeseik ne tegyenek szert ilyen eszközökre?

Az egyik, kevésbé fontos ok a politikai befolyás meg?rzése. Ennél azonban sokkal fontosabb hajtóer? a félelem attól, hogy egy túlméretezett képességekkel felszerelt proxy képes lesz a nagyhatalmi patrónusát magával rántani egy totálisan destruktív, nukleáris vagy konvencionális háborúba. Ennek a kontrollvesztésnek a klasszikus példája Szerbia szerepe az első világháború kirobbantásában.

Ameddig a hosszú hatótávolságú csapásmér? eszközök kizárólag Nyugatról érkeztek Ukrajnába – gondolok itt például a HIMARS-ra, a Storm Shadow-ra, az ATACMS-rendszerekre –, addig ezek korlátozott mennyiségben és szigorúan meghatározott használati utasítással érkeztek. A Nyugat második legfontosabb politikai célja az volt, hogy segíteni kívánja ugyan Ukrajnát Oroszország legy?zésében, vagy legalábbis Oroszország megállításában. Ugyanakkor létezett egy fontosságában ezt megelőz? másik cél is: mindenáron elkerülni egy közvetlen háborút Oroszországgal.

És hogy a beláthatatlan következményekkel járó kalandorkodásnak elejét vegye, a Nyugat ragaszkodott ahhoz, hogy az eszkalációs létra síkos fokait szilárdan a kezében tartsa, és ezek ellen?rzését semmiképpen se engedje át Zelenszkijnek. Az eszkaláció ellen?rzésének az eszközei a rendszerbe beépített politikai és technológiai vészfékek voltak. Ameddig a hathatós stratégiai csapásmér? eszközök kizárólag nyugatiak voltak, addig a dolog nem jelentett különösebb kihívást, és az alkalmi hosszú távú drónozgatás egy olyan fenyegetés maradt, amivel mind az oroszok, mind a Nyugat együtt tudott élni.

Ukrajna azonban nem.

Az ukránok hosszú időn át kénytelenek voltak beérni a szovjet örökségből visszamaradt eszközökkel, később pedig azokkal a nyugati rendszerekkel, amelyeket már említettünk. Ugyanakkor egy elhúzódó háború minden hátrányával

együtt rendelkezik egy tagadhatatlan előnyvel is: lehetőséget teremt az átállásra a békeidőnk innovációjáról a háborús adaptációra és innovációra.

Ukrajnának először a szovjet hagyatékából visszamaradt Tocska–U rövid hatótávolságú ballisztikus rakéták javítását és rendszerben tartását sikerült megoldania. Érdekes módon az ukránok nem törekedtek arra, hogy ezeket az igen régi rendszereket modernizálják, hanem elhatározták, hogy inkább egy teljes generációs ugrást hajtanak végre. Így jelent meg a Hrim–2 rövid hatótávolságú ballisztikus rakéta, amely már teljesen más generációhoz tartozik, és teljesen más képességekkel bír, mint a jól kitaposott, öreg Tocska.

Az ukránok emellett kipróbálták a közismert trükköt: tengeri csapásmérő eszközöket, például az R–360-as Neptun hajó elleni rakétát, és kimustrált légvédelmi rakétákat vetni be szárazföldi célpontok ellen. Itt már láttunk komoly erőfeszítéseket az evolúciós jellegű innovációra, a meglévő technológiák továbbfejlesztésére, lásd például a 2025-ben hadrendbe állított „Hosszú Neptun”. Ezek azonban még csak részleges sikerek voltak. Az igazi áttörést valószínűleg a Flamingo cirkálórakéta tömeges bevetése jelenti majd. Míg a szintén innovációs ugrásnak számító Hrim–2 ballisztikus rakéta hatótávolsága csupán 300 kilométer, addig a Flamingo háromezer kilométerre képes eljuttatni egy több mint egytonnás robbanófejet.

Mindezek ismeretében a legfontosabb kérdés: ha Ukrajna képes ezeket a rendszereket nagyobb mennyiségben előállítani, mik lesznek ennek a innovációs ugrásnak a stratégiai és politikai következményei?

Egy azonnali és igen aggasztó következmény, hogy a Nyugat elveszíti ellenőrzését az eskalációs létra fölött, miután drámai gyorsasággal fog csökkenni a képessége arra, hogy specifikus és komoly eskalációs veszélyeket rejtő ukrán ötleteket megállítson.

A honi gyártású ukrán rendszerekben nincsenek beépített nyugati vészfékek, így legfeljebb politikai eszközök maradnak, mint az ellenőrzés emelői. A politikai nyomásgyakorlás olyan eszközökhöz nyúlhat, mint például a valószínű hírszerzési információk leállítás. Ez ugyan komoly hátrány lehet az ukránok számára a harcéri célpontokkal való megküzdésben, de nem akadályozza meg őket abban, hogy szimbolikus, stratégiai célpontokat – például a Kremlt vagy más fontos orosz létesítményeket – támadjanak.

Mindez oda vezet, hogy Ukrajna képessége orosz stratégiai célpontok támadására exponenciálisan növekedni fog, drámaian fokozva ezzel a háború eskalációjának a valószínűségét. Ez a képesség lehetőséget ad Ukrajnának arra, hogy nyomást gyakoroljon nemcsak Oroszországra, hanem saját nyugati szövetségeseire is. Nem azzal fenyegetve őket, hogy rakétát lőnek Londonra vagy Berlinre, hanem azzal, hogy olyan eskalációt generálnak a háborúban, amelyet a Nyugat mindenképpen el akar kerülni.

Most tehát felmerül a kérdés: mivel fog a Nyugat erre válaszolni? Az egyik lehetőség, hogy tehetetlenül rábólint az ukrán eskalációs kísérletekre. A másik, hogy minél hamarabb a háború lezárását szorgalmazza, még mielőtt olyan helyzetbe kerül, amelyben az ukrán direkt és indirekt fenyegetés miatt nem tudja többé megállítani az Ukrajnának nyújtott támogatást.

A háború elhúzódása és az ukrán katonai innováció egy olyan furcsa helyzetet kreálhat, amiben a Nyugat, de elsősorban Európa, távoli patrónusból a „demokrácia keleti bástyájának” a túszává válik.

Robert C. Castel

A szerző az Alapjogokért Központ biztonságpolitikai szakértője, lapunk főmunkatársa

www.magyar nemzet.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
